

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

628.2

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: Barangolás csónakon hat méter mélységben Budapest alatt

Forrás:

Uj Nemzedék

Bsp.
(Hely)

1922. 7. 17
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Barangolás csónakon hat méter mélységben Budapest alatt

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A főváros csatornázási ügyosztálya 1911-ben véglegesen befejezte a Budapest alatti nagyszabású csatornahálózat építését. Budapest földalatti csatornahálózata ma már világhíres. A párisi kiállításon a világ összes nemzeteinek szakértői bámulattal nyilatkoztak a monumentális építményről, mely kidolgozásával és rendszerével a világ egyik legnagyobb méretű csatornahálózata. A főgyűjtőcsatornák hossza tizenhét kilométer. Ez a rész csónakázható is. Az egyik fővonal a Margit-hídtől indul s a Lipótkörúton, a Nagykörúton és a Soroksári-úton át a szivattyútelepig halad. Ugyancsak főgyűjtővonal fut az Árpád-utcaától a Dunaparton, a Mária Valéria-utcaán, Ferenc József-rakparton a Boráros-térre. A két csatorna itt egymásba torkollik. A harmadik főgyűjtő a Bethlen-utcaától jön a Köztemető-úton, Orczy-úton, Gróf Haller-utcaán a Dunához.

Fock Ede tanácsos, a csatornázási ügyosztály vezetőjének engedelmével a múlt heti havazás után megnéztük a szennyvíz birodalmát Zaitz László vezetőfőmérnök utasításai szerint Szabó Jenő főmérnök és Csibra József főgépész társaságában mentünk a földalatti csatornába. Az Üllői-ut és a Nagykörúti keresztezésénél a Mária Terézia-laktanya előtt lévő nyolcszögletes vasdobából szálltunk a föld alá. Utunkat a főgépész acetilén lámpája világította. Kis körlénesökön

hosszu, szűk folyosóba jutottunk. A nedves fal már jelezte a földalatti szennyves folyó közelségét. A lámpafényénél már látszott a reánk várakozó vascsónak. A csónak mellett négy gummiruhás, vízhatlancsizmás csatornamunkás várakozott. Keskeny deszkákon léptünk a csónakra. A csatorna impozáns építmény. Amennyire az acetilén világánál szemügyre vehettük, nagyíves borospincének látszik. Alattunk a csatorna medrében sebesen folyik a szennyvíz. Csónakunkat a négy munkás erős láncokon tartotta Szabó főmérnök megjegyzi: — Tizennégy deciméteres vizen megyünk végig a szivattyútelepig. Ez még aránylag kis víz. A nyári felhűszakadások alkalmával nem ritkán három-három és fél méteres szennyvíztömeg hömpölyög a csatornában.

— Tivadar, indulhatunk!

Csibra főgépész parancsára lassan, vigyázva megindultunk a csónakkal. A csónakot a négy munkás láncan tartotta vissza a sebes ártól. A munkások a vízmeder melletti keskeny járdákról irányították a csónakot. A csatornában sűrű, langyos levegő volt. Légvonatot alig éreztünk.

— A csatornahálózat tizennégy évig épült — kezd magyarázni Csibra főgépész. — A munka azért tartott ilyen sokáig, mert az erősen feltörő talajvíz nehezítette az épi-

tést. Nem egy helyen három gőzszivattyú is dolgozott egyszerre. A csatornameder hét méter mélyen van a föld alatt. Az erősen épített boltívek óriási terhet tartanak. A szennyvíz lefolyására egy méter mélységű cementezett meder szolgál. A meder mellett jobbról-balról 75 centiméter szélességű járda van. A főgyűjtő ivének legnagyobb magassága 4,2 méter. A szélessége pedig 3,8 méter. Ennél csak Newyorkban és Londonban van nagyobb méretű gyűjtőcsatorna az egész világon.

A szennyvíz ráömlött a járdára is. A munkások négy deciméteres vízben gázolva tartják a csónakot. Amennyire lehetséges volt, az acetilén gyenge világánál figyeltük ezt a csudálatos birodalmat. A végtelen hosszúnak látszó csatornafal bámulatosan tökéletes építmény. Az oldalfalakon embermagasságvira hosszú vízjelzővonalak vannak. Minden háromszáz méterre egy-egy beömlőcső. Ezek a mellégyűjtőcsövek hozzák közvetlenül a házak szennyvizét. A rohanó szennyvíz igen piszkos. Tele van iszappal, földdel. Hol tintafekete, azután iszapszürke, majd agyagsárga, sok olaj- és zsírfolttal tarkított. A szennyvízben a legkülönbözőbb hazszontalanságok találhatók.

— Közeledünk a Kistrombitához — mondja Csibra főgépész.

A talaj emelkedik. A csónakhoz emberek sarkukra emelkedve haladnak. Az izmok megfeszülnek, a láncok esikorognak, a csónak járása meglassul. Amikor hátra nézünk a csónakból, a nagy sötétségből mint apró fényesóvak látszanak a szelőlózólyukak. Hidegebb légáram jelzi, hogy közeledünk a kettős

gyűjtő csatornához. Közben elhagyjuk a nagy csónakházat is. Ebben az óriási földalatti teremben tartják a vascsónakot. A nagykörúti szakaszon három ilyen csónakház van.

Beértünk a Trombitába. A dunapartí szennyvízgyűjtő-főcsatorna itt torkollik a körúti gyűjtőbe. A csatorna erősen kiszélesedik. Hatalmas alagut lesz belőle.

— Egész tehervonat lokomotívval együtt bátran elmehetne benne, — mondja Csibra főgépész.

Itt már gyorsabban viszi az ár csónakunkat. Az emberek kissé fáradtan gázolnak a hideg vízben. Közben elhagyjuk a soroksári-úti malmok beömlőjét. A lisztes, poros víz szürkére festi csónakunk mellett a szennyvizet. A Vágóhidnál ugyancsak találtunk egy beömlőt. Az állatvértől vörösre festett szennyvíz, mint valami véresóva rohan a főgyűjtőbe. Jódarabon pirosra festette a szennyvizet. A Liliom-utcai beömlő után elértük a vészharangot. Ha a csatorna vize túlságosan megdagad s magassága eléri a vészharangot, úgy egy kapu automatikusan kinyílik s a víz egy nyílt csatornán át a Dunába ömlik.

Háromkilométeres barangolásunkban semmi sem zavart meg. Halálos csendesség van a hosszú, rideg csatornában. Csak a víz lassu suhogása hallik. Némelykor a villamosvasut vagy egy teherautó dübörgését hallottuk. De ezt is csak tompán. Másfélórás csónakázás után kiértünk a szivattyútelepre. A hatalmas szűrőgépek előtt állt meg a csónakunk.

A szivattyútelepen hat kétszázlóerős gőzszivattyú működik. Egyszerre kettő van üzemben. A gépek másodpercenként 3500 liter szennyvizet dobnak a Dunába.

— A szennyvizet iszaptalanítjuk és minden hulladéktól megtisztítjuk a szűrőgépeken — mondja a főgépész. — A gépekkel csupán a szennyvizet szivattyuzzuk a Dunába. A szűrőgépekbe a világon elképzelhető mindenféle szemét beleakad, Döglött kutyától kezdve a citromhéjig a szemetek legfuresább tömegét találhatjuk a szűrőgépben. A szemetet kocsikon viszik el.

A szivattyutelep gépei éjjel-nappal működnek. A hivatalos adatok szerint naponta két vagon szenet fogyasztanak a gépek. A múlt évben három és félmilliárd liter szennyvizet szivattyúztak a Dunába.